



## TISKOVÁ ZPRÁVA

### Nejstarší staroslověnský rukopis psaný cyrilicí bude představen v Akademii věd ČR

„Bulharský Codex Suprasliensis z 10. století v kontextu byzantsko-slovanských vzájemných vztahů“ je název výstavy, kterou pod záštitou předsedy AV ČR prof. Jiřího Drahoše pořádá v sídle Akademie věd ČR v Praze (informační centrum ICAVI) Bulharské velvyslanectví v Praze a Středisko společných činností AV ČR. Pražskou část této putovní výstavy (30. 5.–28. 6. 2013), která je spojena s 1150. výročím velkomoravské mise sv. Cyrila a Metoděje a česká veřejnost ji už mohla v květnu vidět v prostorách Slovanského hradiště v Mikulčicích, zahájí ve středu 29. 5. v 17 hodin bulharská viceprezidentka Margarita Popova.

Unikátní expozice prezentuje jednu z nejstarších staroslověnských památek. Vernisáž v sídle Akademie věd ČR v Praze (Národní 3) bude uvádět chargé d'affaires a.i. Bulharského velvyslanectví v Praze Goryana Lenkova, s odbornými příspěvky vystoupí zástupci Literárního ústavu BAV a Slovanského ústavu AV ČR a zazpívá též bulharský pěvecký sbor.

Supraslský kodex (Codex Suprasilensis) byl vytvořen v 10. století v církevním středisku založeném žáky Cyrila a Metoděje v tehdejší hlavní městě Bulharska Preslavi a je psán cyrilicí. Dnes je dochován ve třech částech – v Lublani, Petrohradě a ve Varšavě – a od roku 2007 je na seznamu Světové paměti UNESCO (Memory of the World List). Digitalizovaný kodex naleznete na webové stránce <http://csup.ilit.bas.bg>. Výstavu rozprostřenou na dvaceti panelech připravil pro Státní kulturní institut při bulharském Ministerstvu zahraničních věcí Literární ústav Bulharské akademie věd a její přípravu financovalo UNESCO.



Supraslský kodex obsahuje 24 životopisů křesťanských světců a 23 kázání – významných byzantských literátů, především sv. Jana Zlatoústého. Je napsán na pergamenu a má mimořádnou grafickou úpravu. Byl objeven roku 1823 v Supraslském klášteře (původně na území Litvy, nyní v Polsku) a poslán k prostudování renomovanému slovinskému jazykovědci Bartoloměji Kopitarovi. Po jeho smrti část památky přešla do Univerzitní knihovny v Lublani, kde je dosud uchována. Dalších 16 listů koupil roku 1856 knihovník petrohradské carské knihovny a od roku 1947 jsou v majetku Ruské národní knihovny v Petrohradě. Zbývajících 151 listů se po smrti objevitele památky ocitlo ve sbírce polské hraběcí rodiny Zamojských. Tato tzv. varšavská část zmizela během druhé světové války a byla nalezena až v USA a v roce 1968 vrácena do Polska. Dnes se nachází v Národní knihovně ve Varšavě.

Rukopis je stále předmětem zájmu vědců z mnoha zemí včetně řady významných českých badatelů, například Václava Vondráka, Františka Pastrnka či Emilie Bláhové. Originál kodexu je vzácnou památkou, všechny tři části chrání příslušné knihovny v trezorech. Digitalizace rukopisu vědcům poprvé umožnila spatřit sborník vcelku. Výstava představuje formu, jazyk a obsah kodexu, kontext jeho vzniku, souvislost s byzantskými originály textů a s dalšími staroslověnskými památkami, ale i s památkami, jejichž vznik ovlivnil. Osvětluje také historii objevení rukopisu a práci vědců, jejichž bádání přineslo poznatky k vývoji slovanských jazyků a literatur a k dějinám kultury střední a východní Evropy.